

Η αυθεντικότητα στο βίωμα του σύγχρονου χριστιανού

A. Εισαγωγή

Η αποψινή ομιλία πρέπει να εκφράσει κάτι που δύσκολα λέγεται και να δώσει χαρακτηριστικά και παραμέτρους για κάτι που από τη φύση του είναι λιγότερο περιγραφτό και περισσότερο έμμεσα αντιληπτό, για κάτι πιο πολύ κεκρυμμένο που το υποψιάζεσαι παρά φανερό που μπορείς να το σχολιάσεις. Οί στόχοι προσδιορίζονται, τα βιώματα όμως δύσκολα περιορίζονται σε λεκτικά πλαίσια. Πολύ δε περισσότερο η αυθεντικότητα του βιώματος της πίστεως και της χάριτος που έχει να κάνει με το βαθύτερο είναι της ανθρώπινης φύσεως, την αλήθεια του ανθρώπου, κάτι που αποτελεί μυστήριο που διαρκώς μας αποκαλύπτεται και λιγότερο εκδήλωση, έκφραση ή τρόπο και συμπεριφορά προς τα όποια κανείς προσαρμόζεται.

Ένα βίωμα, όταν είναι πνευματικά αυθεντικό, φανερώνει τη θεϊκότητα του ανθρώπου, ενώ όταν είναι μη αυθεντικό, εμποδίζει τη χάρι του Θεού να ενεργεί στη ζωή του. Γι' αυτό και η αυθεντικότητα είναι απαραίτητη προϋπόθεση πνευματικής ζωής.

Πώς λοιπόν να προσεγγίσουμε την αυθεντικότητα του βιώματος; Πώς να την προσδιορίσουμε; Πώς να την ψηλαφίσουμε; Το θέμα σίγουρα δεν είναι διανοητικό. Γι' αυτό, ας επικεντρώσουμε την προσπάθεια μας στο να καταλάβουμε όλα αυτά που θα ακουστούν ούτε πάλι να κρατήσουμε σημειώσεις για να μην ξεχάσουμε κάτι• ούτε ακόμη να υποτάξουμε την αθωότητα του αυθορμητισμού μας στη διαδικασία ενός σχολαστικού έλεγχου μήπως κάτι δεν είναι απόλυτα σωστό. 'Η ομιλία αυτή δεν θέλει να είναι στοχαστική για να γεννήσει καλές σκέψεις ή ορθές κριτικές απόψεις• ούτε πειστική για να μας βάλει με το ζόρι στον μονότονο μονόδρομο μιας ανακουφιστικής και εφησυχαστικής συμφωνίας. 'Η ομιλία προτιμά να είναι απλή, καρδιακή, για να προκαλέσει εξομολογητικά και προσωπικά αισθήματα στον καθένα μας. Γι' αυτό και ό,τι θα ακουσθεί δεν προσφέρεται από τον ομιλητή ως γνώση ή άποψη, αλλά κατατίθεται ως αφορμή κοινωνίας.

Στην πορεία λοιπόν αυτής της ομιλίας, ας προσπαθεί ο καθένας μας να δει ποιος πράγματι είναι. Όχι τι από τα λεγόμενα είναι σωστό και τι λάθος, αλλά τι σχέση έχουμε εμείς με την αλήθεια. Όχι σε ποια εποχή ζούμε, αλλά πώς εμείς ζούμε• τι θέση έχει ο Χριστός στην καρδιά μας και πώς προσδιορίζεται ή απόσταση μας από τη χάρι Του στη δική μας περίπτωση. Άλλα και πως λειτουργούν οι πόθοι μας, πως περιγράφονται οι στόχοι μας, πως διαγράφεται η κλήση μας ως «τέκνων του Θεού», ως «αδελφών του Χριστού» ως πολιτών της βασιλεία Του, ως κεκλημένων στο δείπνο Του. Ο ευαγγελικός λόγος του Κύριου είναι αρκετά απόλυτος. « Ο ΜΗ ΩΝ ΜΕΤΑ ΕΜΟΥ ΚΑΤΑ ΕΜΟΥ ΕΣΤΙ» και « ΟΣΤΙΣ ΘΕΛΕΙ ΟΠΙΣΩ ΜΟΥ ΕΛΘΕΙΝ ΑΠΑΡΝΗΣΑΣΘΩ ΕΑΥΤΟΝ ΚΑΙ ΑΡΑΤΩ ΤΟΝ ΣΤΑΥΡΟ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙΤΩ ΜΟΙ» και «ΕΑΝ ΜΗ ΠΕΡΙΣΣΕΥΣΗ Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΥΜΩΝ ΠΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΩΝ ΟΥ ΜΗ ΕΙΣΕΛΘΗΤΕ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑΝ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ». Ο Κύριος αρνείται το ανθρώπινο δικαίωμα σε κάποιον μαθητή του, να παρευρεθεί στην κηδεία του πατέρα του προλέγει μαρτύρια και δοκιμασίες σε όσους Τον ακολουθήσουν, ελέγχει τη χλιαρότητα, απαιτεί το «εν» που λείπει, προτείνει την τελειότητα «ει θέλεις τέλειος είναι». Ο Θεός είναι απόλυτος εμπρικλείει και προσφέρει καθετί που έχει πληρότητα και αυτό το ίδιο το είναι στην τέλεια μορφή . Είναι ο Ίδιος, ό Ων, είναι το Πάν. 'Η αλήθεια του Θεού πληροί μεν τον άνθρωπο, άλλα του αφήνει την αίσθηση ότι υπερβαίνει την πληρότητα του. Είναι κάτι ακόμη παραπάνω που δεν προσλαμβάνεται από τον άνθρωπο. Υπό αυτή την έννοια, ό Θεός, από οποιον θέλει να Τον ακολουθήσει, δεν ζητεί το υπερβάλλον σε δύναμη και δυσκολία -αυτό το αναπληρώνει ή χάρις Του-, αλλά

την αυθεντικότητα στη συναίνεση, την αλήθεια στην προαίρεση, τη συνέπεια στην απόφαση. Μόνο έτσι ο άνθρωπος γίνεται συμβατός με τον Θεό• μόνο έτσι μπορεί να παρακολουθήσει τον βηματισμό Του, να αναγνωρίσει τα ίχνη Του

Β. Ο αληθινός χριστιανός

Συχνά στις ευαγγελικές περικοπές, συναντούμε τους Αποστόλους να επικαλούνται τη αυθεντικότητα της προσωπικής τους μαρτυρίας προκειμένου να γίνουν πειστικοί• « ο άκηκόαμεν, ο έωράκαμεν τοις οφθαλμοίς ημών, ο έθεασάμεθα και αι χείρες ημών εψηλάφησαν απαγγέλλομεν υμίν» και «οίδαμεν ότι αληθής εστίν ή μαρτυρία αυτού». Άλλα και οί Σαμαρείτες και ο Τίμιος Πρόδρομος προσφεύγουν στην αμεσότητα της προσωπικής τους εμπειρίας. Η αυθεντικότητα του βιώματος αποτελεί το πειστικότερο επιχείρημα για την αλήθεια των λεγομένων μας.

Άς δούμε λοιπόν ποια είναι ή έννοια του αυθεντικού βιώματος στη ζωή του χριστιανού. Αυθεντικός είναι ο Πέτρος ακόμη και στις πτώσεις του, γιατί είναι αυθόρμητος. Ζητά αποδείξεις και ο Κύριος τον καλεί να βαδίσει επί των υδάτων. Ολιγοπιστεί και βυθίζεται. Αυθόρμητα ομολογεί ότι το άγιο στόμα Του αναδίδει «ρήματα ζωής». Προτρέπει τον Κύριο να αποφύγει το Πάθος και Εκείνος τον επιτιμά λέγοντας του πώς μέσα του ομιλεί ο σατανάς. Αποποιείται με υπεροχικό αίσθημα την πλύση των ποδών του από τον Κύριο και στη συνέχεια υποχωρεί με έναν ιδιαίτερα εκφραστικό τρόπο. Τολμά βία να κόψει το αυτί του Μάλχου και δέχεται την επίπληξη του Κυρίου και τη θαυματουργική αποκατάσταση του αυτιού. Αρνείται τον Κύριο λίγο προ του Πάθους και αμέσως μετανοεί. Ακούει το μήνυμα της Αναστάσεως και το αμφισβητεί γι' αυτό και τρέχει στον τάφο να το επιβεβαιώσει μόνος του. Πέφτει και σηκώνεται. Άμαρτάνει και μετανοεί. Δεν παριστάνει είναι. Είναι ελεύθερος και όταν είναι ανθρώπινος. Σφάλει και διορθώνεται, δεν είναι αλάθητος. Είναι αληθινός.

Αυθεντικός δεν είναι αυτός που δεν κάνει λάθη, άλλα αυτός που τα αντιλαμβάνεται, τα ομολογεί και μετανοεί.

Ο αυθεντικός όμως άνθρωπος δεν είναι μόνο αυθόρμητος στον τρόπο του είναι γνήσιος και στην πίστη του. Και ή πίστη δεν είναι ιδεολόγημα που πρέπει να υποστηρίξουμε, ούτε σκέψη που πρέπει να κατανοήσουμε, ούτε άποψη που πρέπει να παραδεχθούμε. Η πίστη δεν είναι συναίσθημα, ούτε κανόνας με τον οποίο πρέπει να συμμορφωθούμε, ούτε βίωμα πού ψυχολογικά επιβάλαμε στον εαυτό μας, ούτε πάλι στόχος πού κατακτάται με ανθρώπινες προσπάθειες. Η πίστη είναι χάρις και ζωή και αλήθεια που προσφέρεται, αναδύεται και αποκαλύπτεται. Είναι κάτι που δίνει ο Θεός• κάτι πού φανερώνει τον Θεό.

Και ο άνθρωπος δεν είναι μεγάλος γιατί μπορεί να καταφέρει πολλά, αλλά γιατί μπορούν να του συμβούν και να του αποκαλυφθούν μεγάλα. Όλα όμως αυτά προϋποθέτουν τη γνησιότητα, την αληθινότητα, την αυθεντικότητα. Χωρίς αυτά, ο ορίζοντας της ψυχής παραμένει κλειστός στη χάρι του Θεού. Βέβαια, ενώ μιλούμε για αυθεντικό βίωμα, συχνά φαίνεται πώς εννοούμε κάτι πού στην πραγματικότητα δεν είναι. Γι' αυτό ας δούμε

ποιος ακριβώς είναι ο αληθινός και γνήσιος χριστιανός. Στην προσπάθεια του ο Μέγας Βασίλειος να απαντήσει στο ερώτημα «ποταπούς είναι βούλεται ο λόγος τους χριστιανούς, » απαντά με το εξής τρόπο.

«Ως μαθητάς Χριστού προς , μόνα τυπωμένους α βλέπουσιν εν αύτω ή ακούουσι αυτού (Ματθ. ια 29, Ίωάν. ιγ' 13-15), ως ναούς Θεού άγιους, καθαρούς και μόνον πεπληρωμένους των προς λατρείαν Θεού (Ίωάν. ιδ' 23, Α' Κορ. στ' 16), ως τέκνα Θεού μεμορφωμένους προς την εικόνα του Θεού, κατά το μέτρον το τοις ανθρώποις κεχαρισμένον (Ίωάν. η' 13,33, Γαλ. δ' 49), ως άλας εν γη ώστε τους κοινωνούντας αύτοις ανανεούσθαι τω πνεύματι προς αφθαρσίαν (Ματθ. ε' 13), ως λόγον ζωής τη προς τα παρόντα νεκρώσει πιστουμένους την ελπίδα της όντως ζωής» (Φιλιπ. β' 15-16).

Και συνεχίζει παρακάτω: «τι ίδιον χριστιανού; Το καθώς ο Χριστός «πέθανε τη

αμαρτία εφάπαξ, ούτω και αυτόν νεκρόν είναι και άκίνητον προς πάσαν άμαρτιαν ...το περισσεύειν αυτού την δικαιοσύνη εν παντί... Το αγαπάν αλλήλους καθώς και ό Χριστός ήγάπησεν ημάς... Το προοράσθαι τον Κύριο ενώπιον αυτού δια παντός... Το έφ' εκάστης ημέρας και ώρας γρηγορείν και εν τι τελειότητι της προς τον Θεόν ευαρεστήσεως έτοιμον είναι ειδότα ότι ή ώρα ου δοκει ό Κύριος έρχεται».

Κατά τον άγιο Ιωάννη Χρυσόστομο, « ει χριστιανός ει, πόλιν ουκ έχεις επί της γης. Της πόλεως ημών τεχνίτης και δημιουργός εστιν ό Θεός. Καν άπασαν λάβωμεν την οικουμένη, ξένοι και παρεπίδημοι πάσης εσμέν. Εις τον ούρανόν ενεγράφημεν, εκει πολιτευόμεθα». Την ίδια άπολυτότητα συναντά κανείς και στους ασκητικούς πατέρες και φυσικά στην «Κλίμακα» του αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου: «Χριστιανός εστι μίμημα Χριστου κατά το δυνατόν άνθρωπω, λόγοις και έργοις και έννοια εις την άγιαν Τριάδα ορθώς και αμέμπτως πιστεύων».

Το χριστιανικό βίωμα είναι αυθεντικό, όταν αγαπούμε περισσότερο τον σταυρό από την άνεση, τον αγώνα πιο πολύ από τη νίκη όταν ζούμε τη βασιλεία του Θεού ως πιο πραγματική από τα γεγονότα της Ιστορίας όταν η πίστη μας είναι πιο δυνατή από τον ορθό λόγο όταν διακρίνουμε την αλήθεια πιο πολύ μέσα στα μυστήρια από όσο σε αυτά που κατανοούμε• όταν στις δυσκολίες μας είμαστε περισσότερο προσευχόμενοι και λιγότερο σκεπτόμενοι• όταν διαπιστώνουμε ότι ή χάρις είναι πιο αποτελεσματική από τον αγώνα μας• όταν ό αδελφός είναι πιο πλησίον από τον εαυτό μας• όταν μπορούμε να διακρίνουμε τι είναι μάταιο και τι γνήσιο, τι είναι ψεύτικο και τι αληθινό, τι είναι του θελήματος μας και τι του Θεού όταν ποθούμε τον θάνατο πιο πολύ από τη ζωή.

Ό αυθεντικός χριστιανός είναι συμβατός με την παράδοση και το δόγμα, άλλα και έχει κάτι το καινούργιο και πρωτότυπο, κάτι δικό του. Η διαφορετικότητα του ενώνει και ομορφαίνει. Επιβεβαιώνει την οδό της τελειότητος, διότι είναι «το από των εθνών σύστημα, όπερ όρος ωνόμασται αροτριωμένον... Όρος η υψωθείσα υπό της του Χριστού διδασκαλία ψυχή»

Τελικά, ή εικόνα του αυθεντικού ανθρώπου δεν είναι κάτι που υπάρχει και πρέπει ό καθένας να μας μιμηθεί , άλλα είναι κάτι που δεν υπάρχει και καλείται ό καθένας μας να γεννήσει. Είναι ή έκφραση του ενός είναι κεκλημένος. Η αυθεντικότητα είναι αυτή που αναδεικνύει την ιερότητα του προσώπου.

Γ. Γνωρίσματα του αυθεντικού χριστιανικού βιώματος.

Ποια είναι τα γνωρίσματα του αυθεντικού χριστιανικού βιώματος; Αφορμή θα πάρουμε από το τέλος του πρώτου κεφαλαίου του κατά Ιωάννη ευαγγελίου , από την περικοπή της κλήσεως των μαθητών. Αυτή ή περικοπή έχει ένα ενδιαφέρον ιδιαίτερο. Και τούτο διότι αποτελεί μια εικόνα του πώς καλεί ο Χριστός τον κάθε χριστιανό ξεχωριστά και τι τελικά μας προσφέρει ή χάρις και ή αγάπη του Θεού μέσα στην κιβωτό της σωτηρίας, την Εκκλησία.

στη συγκεκριμένη ευαγγελική περικοπή παρουσιάζονται τρεις κλήσεις, τρία προσκλητήρια προς τρεις μαθητές. Το ένα είναι του αποστόλου Ανδρέου, το δεύτερο του Φιλίππου και το τρίτο του Ναθαναήλ.

Κατ' αρχάς, και οι τρεις ανταποκρίνονται στην κλήση με μια έκρηξη πνευματικού ενθουσιασμού. Ό Ανδρέας αναφωνεί ότι «ευρήκαμεν τον Μεσσίαν», ό Φίλιππος τρέχει στον Ναθαναήλ και του λέγει: «όν έγραφε Μωυσής εν τω νόμω και οι προφήται ευρήκαμεν, Ιησούν», ό δε Ναθαναήλ απευθύνεται στον Κύριο και του λέγει: «συ ει ό Υιός του Θεού, συ ει ό Βασιλεύς του Ισραήλ».

Το πρώτο γνώρισμα του αυθεντικού βιώματος είναι ή αίσθηση της εκ Θεού κλήσεως και ή αυθόρμητη ανταπόκριση σ' αυτήν, κάτι που εδράζεται στο άδολο της ψυχής. Ευθέως, αμέσως, χωρίς δεύτερο λόγο, χωρίς δισταγμό, χωρίς ορθολογιστικές σκέψεις, ή ψυχή αναγνωρίζει το θεϊκό πρόσωπο και ανταποκρίνεται στην κλήση Του. Το είπε ό Κύριος• «ίδε αγαθός Ισραηλίτης, εν ω δόλος ουκ εστι»• δεν υπάρχει πονηρία, δεν υπάρχει μπερδεμα, σύγχυση, πολύ προσδοκία, αυτό που οι Πατέρες ονομάζουν «τρώσω», φάγωμα της ψυχής, ή διαρκής ετοιμότητα ότι έρχεται ό Κύριος να επισκεφθεί και τη δική μου ψυχή, να μπει και στη δική μου ζωή, έρχεται να αλλάξει, να μεταστρέψει, να μεταμορφώσει,

να ανακαινίσει τα χαρακτηριστικά και του δικού μου βίου, και τα ιδιώματα και του δικού μου προσώπου, αυτές οι εμπειρίες αποτελούν απόδειξη αυθεντικού χριστιανικού βιώματος.

Δεν είναι ή αλλαγή που προκαλεί το γνήσιο χριστιανικό βίωμα. Αύτη θα μπορούσε να γεννήσει και έπαρση και υπερηφάνεια. Άλλα είναι ό ενεργών την αλλαγή, Αυτός που αποτελεί την εγγύηση του βιώματος και την απόδειξη του παράλληλου μεγαλείου του, Αυτός που φανερώνεται μέσα από αυτήν.

Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί ότι ό ενθουσιασμός των αποστόλων δεν ήταν μια απλή έκφραση χαράς και έκπληξης ή αγνής διαθέσεως, άλλα είχε τα στοιχεία μιας μεγαλειώδους ομολογίας πίστεως, ομολογίας την κρατάει ή Εκκλησία ως θησαυρό στα χέρια Της. Τον ομολόγησαν από την αρχή ως Θεό- ως τον Μεσσία ό Ανδρέας, ως Αυτόν για « τον οποίο έγραφαν ό Μωυσής και οι προφήτες ό Φίλιππος, ως τον Υίο του Θεού του Ζώντος ως τον Χριστό, ό Ναθαναήλ.

Και όχι μόνο αυτό. Έκαναν ακόμη ένα βήμα: κατέστησαν κοινωνούς της δίκης τους πίστεως και τους ανθρώπους του περιβάλλοντος τους. Διέδωσαν αμέσως το μήνυμα, το κοινοποίησαν. Ό Ανδρέας «ήγαγε τον Σίμωνα προς τον Ιησούν», ό Φίλιππος απευθύνεται στον Ναθαναήλ: «ερχου και ίδε», έλα και συ να δεις, έλα και συ να γευθείς. Αυτό το στοιχείο της κοινωνίας του θησαυρού της αγάπης του Θεού, που ξεχειλίζει από μέσα μας και εκφράζεται ως ή πιο λεπτή και ή πιο ωραία εκδήλωση της δικής μας αγάπης προς τους συνανθρώπους και τους αδελφούς μας, αυτό αποτελεί ένα ακόμη γνώρισμα του αυθεντικού χριστιανικού βιώματος.

Θα κλείσουμε με ένα επιπλέον γνώρισμα τη διάθεση του μαρτυρίου. Όλοι αυτοί απόστολοι μαρτύρησαν. Επισφράγισαν την κλήση τους με το μαρτύριο του αίματος τους. Είχαν τέτοια πηγαιότητα που, ενώ ήταν πολύ εύκολη ή αρχή -«ευθέως» δέχθηκαν το μήνυμα και την πρόσκληση του Κυρίου- ήταν εξίσου εύκολο και το τέλος - πρόθυμα έχυσαν το αίμα τους γι' Αυτόν. Του έδωσαν τη ζωή τους και όσο εύκολα Τον ακολούθησαν στην επίγεια πορεία Του, τόσο πρόθυμα Τον ακολουθούν αιωνίως ενωμένοι μαζί Του και στη Βασιλεία Του.

Ό αυθεντικότητα του βιώματος δεν ταυτίζεται με πομπώδη έκφραση, πληθωρικό εντυπωσιασμό, αιφνιδιασμό και έκπληξη ή κοσμικό θαυμασμό. Το χριστιανικό βίωμα είναι μυστικό, είναι βαθύ και εσωτερικό. Το βίωμα της Χαναanaίας, ή οποία δέχθηκε ό Κύριος να τη συγκρίνει με τα σκυλάκια, του Ζακχαίου που ομολόγησε δημόσια τις αδικίες του, της αιμορροούσης που κρυφά απέσπασε δύναμη από τον Θεό αποτελούν υποδείγματα αυθεντικότητας. Κανείς δεν πρόσεξε αυτούς τους ανθρώπους. Ούτε οι μαθητές. Ό Κύριος όμως ακούει τις κραυγές της Χαναanaίας, βλέπει και καλεί ό ίδιος τον Ζακχαίο, αισθάνεται το άγγιγμα της αιμορροούσης. Γι' αυτό και ξεχώρισε τη Χαναanaία παρακάμπτοντας τους αποστόλους, τον Ζακχαίο διακρίνοντας τον μέσα από το πλήθος, την αιμορροούσα αισθανόμενος την ιδιαιτερότητα του αγγίγματος της. Το αυθεντικό βίωμα πείθει και επιβάλλεται και στις δυσκολότερες και πιο αντίξοες συνθήκες. Επισύρει επάνω του το βλέμμα του Θεού, ξεχωρίζει τον άνθρωπο κι όταν αυτός σκεπάζεται από το πλήθος, την αδιαφορία του κόσμου, τη δική του ασημαντότητα.

Ό γνήσιος χριστιανός είναι ασφαλής, δεν φοβάται τίποτε, εμπιστεύεται εύκολα, συμπαθεί, κατανοεί, αναδίδει σιγουριά και αίσθηση καθαρότητας.

Δ. Χαρακτηριστικά του νοθευμένου βιώματος

Αντίθετα, το νοθευμένο βίωμα φτιάχνει χριστιανούς που αντί να σωζόμαστε μέσα στην Εκκλησία, αισθανόμαστε πώς πρέπει εμείς να σώσουμε την αλήθεια. Αντί να διακρίνουμε στα πρόσωπα των αδελφών χριστιανών τους αδελφούς του Χριστού, εμείς αντικρίζουμε αντιπάλους που πρέπει να συντρίψουμε ή ημετέρους που πρέπει να υποστηρίξουν τις απόψεις μας. Αντί να εμπιστευθούμε την κατάσταση της ψυχής μας στη δύναμη της χάριτος του Θεού, εμείς την καταθέτουμε με ασυγχώρητη αφέλεια στο αμφίβολο νυστέρι των ψυχοθεραπευτικών μεθόδων ή των επιστημονικών εκτιμήσεων ή των ορθολογιστικών προβλέψεων. Αντί να τρέφουμε την πίστη μας με την ταπείνωση της καρδιάς, εμείς την τροφοδοτούμε με τις απαντήσεις της γνώσης και του λογικού.

Αντί στις σύγχρονες βιοηθικές προκλήσεις, που ακουμπούν τη ζωή μας και παρεμβαίνουν στην καθημερινότητα μας, να διακρίνουμε μια αγάπη που ελευθερώνει ή ένα Ουσιαστικό φρόνημα που μεταφέρει σε σφαίρες άλλης λογικής, εμείς δουλικά επιμένουμε σε νομικές σχολαστικότητες που πνίγουν τη χάρι ή σε εκκοσμικευμένους συμβιβασμούς που εντελώς την απομακρύνουν. Αντί να λειτουργούμε ως αφανή κύτταρα του πνευματικού σώματος του Χριστού, εμείς βλέπουμε την Εκκλησία ως σωματείο με μέλη, καταστατικό, δικαιώματα και υποχρεώσεις, το οποίο έχει ανάγκη περισσότερο της δικής μας βοήθειας παρά των άλλων.

Γι' αυτό και τελικά, αντί να ζούμε μέσα στην Εκκλησία σαν σε μόνιμο τάφο που κυοφορεί την ανάστασή μας, με βαθιά ταπείνωση, διάθεση θυσίας, υποχωρητικότητα, τιμή και αναγνώριση των άλλων, ανεκτικότητα, πίστη στη χάρι του Θεού και μόνο, συμπεριφερόμαστε ως προσωρινοί με επίγεια προοπτική, διεκδικήσεις και δικαιώματα, ανεξέλεγκτες ευαισθησίες, κρυπτοεγωισμούς, ψευτοϋποκρισίες και μικροϊδιότητες, ανόητες συγκρίσεις και απερίσκεπτες συγκρούσεις, ανασφάλειες, υπεροχικά αισθήματα, ανερμήνευτους συμβιβασμούς, ψυχολογικές μιζέριες και αδικαιολόγητη εκκοσμιότητα.

Το ψέμα στον εαυτό μας, οι μη πειστικές δικαιολογίες, ή δυσκολία να δεχθούμε κάποια κριτική και ή παράλληλη προθυμία και ευκολία να κρίνουμε εντελώς επιπόλαια και συνήθως σκληρά και άκαρδα τους πάντες και τα πάντα, υποδηλώνουν μια ένοχη μυωπικότητα που πανηγυρικά πιστοποιεί την ανεπίτρεπτη ανελευθερία μας.

Μια τέτοια νοοτροπία μας κάνει να επινοούμε ένα Θεό που μόνος του αμφισβητείται • ένα Θεό που διαρκώς αυτοαναιρείται ένα Θεό που μοιάζει περισσότερο με ψυχολογικό επινόημα που χαρακτηρίζεται από νοσηρότητα και ανεπάρκεια, ή ιδεολογικό καταφύγιο που το διακρίνει ή προσωρινότητα και ο πνευματικός καιροσκοπισμός • ένα Θεό που δεν είναι πατέρας για να αγαπά, άλλα υπηρέτης για να λύνει τα ανόητα προβλήματα μας ένα Θεό που δεν υπάρχει για να μας στηρίζει, άλλα τον επινοήσαμε για να τον υποστηρίξω με • ένα Θεό που ούτε υπάρχει ούτε φυσικά και αξίζει κανείς να τον πιστεύει.

Μια τέτοια αντίληψη μας οδηγεί σε μια εκκλησία που είναι δικό μας δημιούργημα και όχι του Θεού. Έχει τα ελαττώματα του δωδεκαθέου και την αναξιοπιστία των κοινωνικών οργανώσεων ή των διαλογιστικών δοξασιών. Αποτελεί μηχανισμό που βολεύει προσωρινά, εντάσσει σε μια κοινωνική ομάδα, κρύβει το μεγαλείο του ανθρώπου και πνίγει την προοπτική του καθ' όμοιωσιν. Μια τέτοια εκκλησία ούτε αξίζει ούτε μπορεί να την εμπιστευθείς. Αρκείσαι μόνο μηχανικά να την ομολογείς.

Ε. Η ενοχή της σύγχρονης εποχής

Στην όλη όμως αυτή αφύσικη και «μη λογική»... λογική φαίνεται πώς την ευθύνη δεν τη φέρει στο ακέραιο ο κάθε άνθρωπος ξεχωριστά Κύριος υπεύθυνος είναι ή παντοδυναμία της επικρατούσης απρόσωπης κοινωνικής νοοτροπίας και ή ανεξέλεγκτα αλλόφρων εποχή μας. Η εποχή μας έχει πολλά χαρακτηριστικά και σίγουρα τα επιτεύγματα της είναι εντυπωσιακά. Βρήκε μόνη της απίστευτα όρια που τα πλησίασε. Έσπασε τους φραγμούς της γήινης βαρύτητας. Φτιάχνει ανθρώπους με ιδιώματα ως τώρα άγνωστα, με τεχνητά ή ζωικά όργανα, με κομμάτια από άλλους. Παράγει είδη που ως τώρα δεν υπήρχαν. Μεταλλάσσει τη φύση, καταργεί τους νόμους της. Μπαίνει στο σώμα, επηρεάζει την ψυχή, δημιουργεί νοοτροπίες και συνήθειες, προσδιορίζει συμπεριφορές. Φτάνει σε αποστάσεις ασύλληπτες, διεισδύει στο εσωτερικό του πιο μικρού κόσμου με μέσα, ταχύτητες και ενέργειες που ξεπερνούν κάθε φαντασία. Το κύριο όμως χαρακτηριστικό της είναι ότι βιάζει κατά του αυθεντικού, του ακέραιου, του αληθινού.

Επινοεί και παράγει πολλά «δήθεν». Τα σαλόνια μας κοσμούνται συχνά από λουλούδια που μοιάζουν με αληθινά άλλα δεν είναι. Τα studios των τηλεοράσεων παρουσιάζουν περιβάλλοντα που δεν υπάρχουν. Οι διαφημιστές παραπέμπουν σε κόσμους που δεν έχουν καμία σχέση με την πραγματικότητα. Οι άνθρωποι

χρωματίζονται, επιτηδεύονται ακόμη και χειουργούνται, για να δείξουν πρόσωπα που δεν είναι αληθινά, φύλα μη συμβατά με τις ορμόνες και τα ανατομικά χαρακτηριστικά τους. Η σπατάλη και εντυπωσιακή εικόνα και η κυριαρχία του «φαίνεσθε» έχουν ένοχα συντρίψει την ουσία και την διακριτική παρουσία του «είναι»

Αυτά όλα έχουν επηρεάσει τις αντιλήψεις μας έχουν διαμορφώσει λάθος τη ζωή μας και την πνευματική. Μιλάμε πιο συχνά οι χριστιανοί για την αίγλη της επιστήμης που συμφωνεί δήθεν

με τη θρησκεία, για την αξία της δημοκρατίας που επιτρέπει στην Εκκλησία να λειτουργεί ελευθέρως και για τα ανθρωπιά δικαιώματα σαν να αποτελούν αυτά τις μεγαλύτερες αξίες. Κι όμως, το ξέρουμε όλοι πώς η επιστήμη μας έκανε αλαζονικούς όσο ποτέ, αφού στη θέση του Θεού βάλαμε το είδωλο του αυτολατρευόμενου άνθρωπου, η δημοκρατία αντικατέστησε το θέλημα του Θεού με την ανόητη ευθύνη των δικών μας επιλογών, τα δε ανθρωπιά δικαιώματα παραμέρισαν το ένα δικαίωμα του Θεού να παρεμβαίνει στη ζωή μας, να λειτουργεί ως Θεός.

Έτσι καταντήσαμε χριστιανοί που προσπαθούν μόνοι τους να κατορθώσουν κάτι και δυσκολεύονται να εμπιστευθούν τον εαυτό τους στη χάρι του Θεού. Χριστιανοί που αγωνιζόμαστε μόνοι μας να ανακαλύψουμε τα μυστικά Του και όχι που υπομονετικά προσδοκούμε να μας αποκαλυφθεί η δόξα Του. Χριστιανοί που ψάχνουμε για ξεκούραση και γαλήνη και αγνοούμε το βίωμα της εσωτερικής ειρήνης. Χριστιανοί που όταν προφέρουμε τη λέξη «αγάπη» εννοούμε κάποια εγωιστική συμπάθεια ή μια παθολογική προσκόλληση, διότι αρνούμαστε μέσα της να διακρίνουμε την ανοχή του άλλου ή την υπομονή τον αδελφό ή το τίμημα της θυσίας αντί για το ξεγέλασμα της οποίας φίλαυτης απόλαυσης.

Όλη αυτή η αντίληψη περνά ακόμη και στην εκκλησιαστική λατρεία. Στα μοναστήρια μας φτιάχνουμε λειτουργικά κεντήματα που δείχνουν χειροποίητα χωρίς να είναι. Τα άμφια και τα ιερά σκεύη μας έχουν λαμπερά πετράδια που μοιάζουν με πολύτιμους λίθους στη γυαλάδα, δεν έχουν όμως καμιά σχέση μαζί τους στην αντικειμενική αξία. Οι εικόνες μας θυμίζουν μεν παλιές εποχές, αλλά είναι από χαρτί δίχως χρώμα και κόστος, δίχως κόπο, αγάπη, επινοητικότητα και χρόνο. Φωτογραφίζουμε και λεπτομερώς απεικονίζουμε τα τελούμενα από τους Ιερείς μας και δυσκολευόμαστε να διακρίνουμε την παρουσία του Θεού μέσα στις μυστηριακές τελετές μας. Ονομάζουμε προσκυνήματα τις εκδρομές μας, αλλά η ψυχή μας αδυνατεί να «έξέλθη» από τη φυλακή της στην έρημο του Θεού «εις απάντησιν Αυτού» • Επισκεπτόμαστε τα Ιερά, αλλά η επίσκεψη του Αγίου Πνεύματος δεν αποδεικνύεται στη ζωή μας. Ικανοποιούμε τις «έξω αισθήσεις» και δεν ενεργοποιούμε τις «έσω κινήσεις» μας • Είμαστε γεμάτοι από άχρηστη και παράκαιρη θεολογική γνώση, αλλά πολύ φτωχοί σε πολύτιμο πνευματικό βίωμα. Γι' αυτό και η λατρεία μας, που έχει πρωτοφανή τελετουργική μεγαλοπρέπεια, μοιάζει περισσότερο με γιορτή παρά με μυστήριο θυμίζει πιο πολύ θέαμα παρά προσευχή.

Καρπός της αυθεντικότητας των αγίων είναι η συγγραφή βαθύτατων κειμένων, πολλά από τα όποια είδαν το φως, αφού αυτοί έκλεισαν τα μάτια τους σε αυτό τον κόσμο. Πιστοποιητικό της δικής μας «δήθεν» αυθεντικότητας είναι η ανάγνωση των δικών τους καταθέσεων ή, η συζήτηση αυτών μέσα στις ανέσεις των σαλονιών και την απουσία κάθε διάθεσης για άσκηση, προσωπική νέκρωση ή θυσία. Τα Ιερά και αγία κείμενα, αντί να τα διαβάζουμε για να ταπεινωθούμε, εμείς τα Χρησιμοποιούμε για να κρίνουμε τους αδελφούς μας ή για να μπερδεύουμε ένοχα το όνειρο με την πραγματικότητα μας.

Οι άγιοι τροφοδοτούσαν τη μαρτυρική τους ζωή με τη θεία κοινωνία. Εμείς ξεγελούμε την κοσμική μας πνευματικότητα και την αυτοδικαιωση, μιμούμενοι αυτούς στη συχνότητα της θείας μεταλήψεως, Όχι όμως και στην αυθεντικότητα της μετάνοιας και της πίστεως. Η εγκεφαλική γνώση που εκφράζεται με εντάσεις και διαχύσεις, έρχεται να αντικαταστήσει τη βιωματική αποκάλυψη που

επιβεβαιώνεται με τη σιωπή, την εσωτερική ησυχία και το δάκρυ. Αναμασούμε τα παλιά για να δικαιολογούμε τις απόψεις και γνώμες μας, και δυσκολευόμαστε στη γέννηση νέας γνώσης που ταπεινώνει τους εαυτούς μας και αγκαλιάζει τους αδελφούς μας.

Έτσι, ή σύγχρονη πνευματικότητα συχνά εμφανίζεται με ένα παραπλανητικό προσωπίο. Στην ουσία δεν αποτελεί τίποτα παρά πάνω από μια εκλογικευμένη θρησκευτικότητα και μιμητική παραδοσιακότητα, που κρύβονται πίσω από μια συναισθηματικά νοσηρή προσήλωση σε τύπους, κανόνες, εξωτερικά σχήματα, συνήθειες ή πρόσωπα, και εκδηλώνεται ως κακόγουστος συντηρητισμός αυτά οδηγούν σε ψευτοαρετές που παραπλανούν εμάς, Ικανοποιούν τον διάβολο και πληγώνουν τον Θεό• καλλιεργούν εσωτερικά, πάθη και ασυγχώρητες αδυναμίες, υποθάλουν τη σκληρότητα και την υποκρισία, ονομάζονται αυθεντική πίστη και βίωμα, δεν έχουν όμως καμιά σχέση με το πνεύμα Θεού και την παράδοση της Εκκλησίας μας. Άπλα φτιάχνουν ένα χριστιανό μιας καθαρά απατηλής... αυθεντικότητας, αφού μεταβάλλουν την πίστη σε πλάνη και ξεγέλασμα, και μεταμορφώνουν το βίωμα σε παραζάλη και ψευδαισθηση. Αυτός είναι ο λόγος που συχνά παραπονιόμαστε για εις βάρος μας αδικίες, για δυσκολίες, υπερβολικές απαιτήσεις και δυσβάσταχτα βάρη, για ψυχικό κόπο, για το ότι ο Θεός κωφεύει και οι αδελφοί δεν κατανοούν. Αυτό γεννά την αίσθηση ότι δεν γίνονται θαύματα, δεν υπάρχουν άγιοι, είναι δύσκολη ή σωτηρία. Αυτό παράγει αμφιβολίες, ψευδαισθήσεις, πεσμένο ηθικό, δυσκολία για αγώνα. Αυτό αλλοιώνει γενικά το πρόσωπο του Χριστού μέσα μας. Όλα αυτά αποτελούν φυσική συνέπεια ο άνθρωπου που έχει νοθευμένο φρόνημα και χαμένη την αυθεντικότητα του. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος της εποχής μας είναι το βίωμα μας να έχει χάσει σε γνησιότητα, να έχει φτωχύνει σε αυθεντικότητα, να είναι τελικά ξένο προς την αλήθεια

ΣΤ. Το μεγαλείο του «καινού» ανθρώπου

Το αυθεντικό βίωμα της χάριτος του Θεού το χρειαζόμαστε, όπως και ο κάθε χριστιανός στην ιστορία της Εκκλησίας. Άπλα στις μέρες μας ή δυσκολία να το αποκτήσουμε φαντάζει μεγαλύτερη.

Αυτό το βίωμα απεργάζεται το μεγαλείο του «καινού» ανθρώπου, αυτού δηλαδή που

έχει μετέλθει σε μια κατάσταση που παραμένοντας άνθρωπος δεν είναι... άνθρωπος. Είναι θεοειδής, θεόμορφος, θεανθρώπινος άνθρωπος. Ο θεάνθρωπος Κύριος ήταν τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος. Ο θεανθρώπινος άνθρωπος χωρίς να είναι Θεός παύει να είναι μόνο άνθρωπος. Από το «ανθρώπινο» διατηρεί τη φύση και αρνείται την κυριαρχία του πτωτικού ιδιώματος από το «θείον» στερείται τη φύση και προσοικειούται ταπεινός τη χάρι. Αυτά όλα σημαίνουν ότι ο αυθεντικός χριστιανός είναι πολύ ανθρώπινος. Αναδεικνύει και τιμά την ανθρώπινη φύση του δεν την περιφρονεί δεν ντρέπεται γι' αυτήν δεν την αδικεί. Γι' αυτό και κατανοεί τις αδυναμίες των άλλων και τις δυνατότητες τις δικές του. Ο άνθρωπος είναι μικρός και μέγας ταυτόχρονα. Ενώ είναι «βραχύ τι παρ' αγγέλους ηλαττωμένος•» είναι και «ωσει χόρτος έχων τας ημέρας αυτού», διότι «εν τιμή ων, ου συνήκεν, παρασυνεβλήθη τοις κτήνεσιν τοις ανοήτοις και ωμοιώθη αυτοίς».

Είναι άνθρωπος βαθύς και ευρύς ταυτόχρονα. Είναι μυστήριο ανεξιχνίαστο ο ίδιος άλλα και χωρητικός όλων. Η ζωή του έχει αλήθεια αγάπη• έχει την ελευθερία του να δέχεται και την ελευθερία του να προσφέρεται Για αυτό και είναι πολύ φιλόανθρωπος και κοινωνικός. Δεν σώζεται μόνος, κοινωνεί τη σωτηρία. Μπορεί να κενώνεται από τον εγωισμό του, γι' αυτό και να ενώνεται με τον Θεό και τους αδελφούς του.

Επιπλέον ή αυθεντικότητα βοηθεί τον χριστιανό να λειτουργεί διαρκώς στο μεθόριο Θεού και ανθρώπου, της λογικής και του μυστηρίου, της θεϊκής αγάπης και του ανθρώπινου πόνου, της ελευθερίας και της υπακοής. Αύτη τον εμπνέει να κινείται και στο επέκεινα του προσωπικού χώρου, του ανθρώπινου μέτρου, του κοσμικού χρόνου, του εγώ. Σ' αυτά τα μεθόρια είναι πού κρύβεται ό Θεός• σ' αυτά τα επέκεινα είναι πού συναντά κανείς τον αδελφό, την αιωνιότητα, τη χάρι, την αλήθεια, τον ίδιο τον Θεό

Όταν προκαλείται ή λογική μας, γεννάτε η πίστη. Όταν διακινδυνεύουμε το συναίσθημα μας, προκύπτει ή χάρις. Όταν αρνούμαστε το θέλημα μας, ζούμε τη δική Του αγάπη σε μας. Όταν συστέλλεται ό εαυτός μας, ανασταίνεται εν δυνάμει ό Θεός μέσα μας.

Αυθεντικό βίωμα είναι το όσιακό, το μαρτυρικό, το αποστολικό, το προφητικό. Αυτό πού έχει άσκηση, ιδρωτα, αίμα, πόνο, μαρτυρία, ταπεινή ομολογία. Ό αυθεντικός χριστιανός ζει τη χαρά μέσα από την άσκηση, τη στέρηση, τη θυσία. Ζει την ελπίδα μέσα από τον πόνο, την ασθένεια, τη διακριτική επιβεβαίωση της χάριτος του Θεού, τη συνεχή προσδοκία του σημείου, πού δεν το ζητεί άλλα το περιμένει και όταν έρχεται δεν τον ξαφνιάζει. Ζει την ταπείνωση μέσα από τις ευλογίες Του και τις χαρές. Αυτά όλα στηρίζονται στην πίστη.

Στο πρόσωπο του αδελφού συναντά τον ίδιο τον Χριστό. Δίπλα του ταπεινώνεται, υπομένει, κενώνεται. Μαζί του μοιράζεται την πτώση, την πίστη, τη ζωή, τη χάρι, τη σωτηρία. Μαζί του ενώνεται. Οί διαφορές υπογραμμίζουν την ελευθερία, ή διαφορετικότητα τη μοναδικότητα του κάθε προσώπου ως εικόνας του Θεού, ο! αντιθέσεις ταπεινώνουν, τα κοινά σημεία διευκολύνουν τη συμπόρευση. Οί αμαρτίες, οί δοκιμασίες, οί αρετές, οί θεϊκές επεμβάσεις στη ζωή του ενός περιχωρούνται και στη ζωή του άλλου. Όλα κοινωνούνται «Ουκ εστίν άλλως σωθήναι ει μη δια του πλησίον». Θεμέλιο αυτής της καταστάσεως είναι ή αγάπη.

Ό αυθεντικός όμως χριστιανός με σαφήνεια διακρίνει και τη ματαιότητα του κόσμου, τη ρευστότητα και παροδικότητα του χρόνου, τη φθαρτότητα των υλικών, την απάτη του «εδώ» και του «τώρα», τη βαρβαρότητα των ανθρώπινων τρόπων, την παχύτητα της ορθής λογικής. Γι' αυτό και διαρκώς λειτουργεί στο «επέκεινα». «Εν γη ζη και εν ούρανοίς πολιτεύεται». Αντί για το τώρα ζει τα έσχατα και αντί για το εδώ τρέφεται από τα ουράνια. Αυτό το φρόνημα του τροφοδοτείται από τη θεϊκή ελπίδα.

«Πίστης, ελπίς, αγάπη• τα τρία ταύτα»

Αυτά τα τρία αποτελούν και το θεμέλιο του αυθεντικού βιώματος του κάθε χριστιανού. Αυτά τα τρία είναι πού συνθέτουν την «άλλη» λογική. Αυτή ή λογική τον κάνει λεπτό και ευγενή στη φύση, λιτό στους τρόπους και λανθάνοντα στις επιλογές. Γίνεται διεισδυτικός, διορατικός και διαφανής. «Πάντα ανακρίνει και ύπ' ουδενός ανακρίνεται». Άλλα στο πρόσωπο του κατοπτρίζεται ό Θεός, από μέσα του διαθλάται ή χάρις Του. Τον βλέπεις και ομολογείς πώς «ζει Κύριος». Ζει ό αληθινός Θεός. Αυτός που δεν οράται σωματικά, ούτε κατανοείται στοχαστικά.

Ταυτόχρονα είναι πολύς γιατί είναι πάντοτε όλος, ακέραιος και με όλους. Δίπλα του ζεις την απόσταση του, αλλά νιώθεις μαζί του. Διότι το «ίνα ώσιν εν» αποτελεί

βίωμα του. Δεν είναι ποτέ μόνος. Ούτε μόνο με κάποιους. Ούτε με λίγους. Έχει χώρο για όλους. Μέσα του ακτινοβολεί ο Θεός.

Αυτή ή αυθεντικότητα είναι που κάνει τον χριστιανό να μην είναι κοσμικά «σύγχρονος»• επιδερμικός μιμητής και παθητικός εκφραστής των συνηθειών της εποχής που ζει. Αλλά να είναι «σύγχρονος» με την έννοια του ενσαρκωτού του αιωνίου μηνύματος του Θεού στο παρόν. Αυτός ενσαρκώνει την παράδοση της Εκκλησίας άλλα και την εικόνα των εσχάτων της. Είναι ο κατ' εξοχήν άνθρωπος που συνδέει το «αρχαίων κάλλος» με «την μέλλουσα δόξαν ημίν αποκαλυφθήναι», Ένα κάλλος και μια δόξα που δεν καταδεικνύουν μόνο το μεγαλείο του ανθρώπου, άλλα κυρίως παραπέμπουν στο «παρά πάντας ανθρώπους» θεϊκό κάλλος και στην «ενδόξως δεδοξασμένην» Τριαδική θεότητα.

Η αυθεντικότητα, ή αληθινότητα, ακόμη κι αν προδίδει αδυναμίες, ανεπάρκεια, μη πληρότητα του ανθρώπου, αποτελεί την οδό προς την τελείωση και αγιότητα. Απεναντίας το νοθευμένο φρόνημα, ο συμβιβασμός, ή ψεύτικη ωραιοποιημένη εικόνα πνίγουν την ενέργεια της χάριτος του Θεού και καθιστούν τον άνθρωπο αμέτοχο του μυστηρίου και της θεότητας Του.

Με την έννοια αυτή, ο αυθεντικός άνθρωπος δεν καθίσταται μόνο ένα πρότυπο ηθικής τελειώσεως, άλλα κυρίως μεταμορφώνεται σε σκεύος φανερώσεως των δογματικών αληθειών. Ζει την ψυχοσωματικότητά του, την αρμονία της ανθρώπινης φύσης και του θεϊκού προορισμού του χριστολογικά. Βιώνει τη συγκρότηση του τριμερούς της ψυχής του και την κοινωνία της αγάπης με τους αδελφούς τριαδικά. Ζει και φανερώνει τη θεία οικονομία στο σύνολο της τη συγκατάβαση της θείας Ενανθρωπήσεως, την Τριαδική φανέρωση της Βαπτίσεως, την έλλαμψι και «οθνεϊόν αλλοίωσιν» της θείας Μεταμορφώσεως, το αποκαλυπτικό βάθος και τη θεϊκή δόξα του Μυστικού Δείπνου, την κένωση του Πάθους, τον ανακαινισμό και την ετεροποίηση των πάντων δια της Αναστάσεως, τη θέωση της ανθρώπινης φύσεως δια της Αναλήψεως, την έκχυση των αγιοπνευματικών δωρεών της Πεντηκοστής, τη γέννηση και πορεία της εκκλησιαστικής ολκάδος στον ωκεανό της ιστορίας και τέλος την προσδοκία των εσχάτων. Όπως ή καθαρότητα και ή παρθενία της Θεοτόκου αποτελούν τη βασική προϋπόθεση της μετοχής της στο μυστήριο της θείας οικονομίας, κατά ανάλογο τρόπο ή παρθενία του φρονήματος, δηλαδή ή αυθεντικό καθιστά τον χριστιανό ικανό να μυστήριο της Ενανθρωπήσεως Χριστιανός που δεν συγκλονίζεται από δογματικές εμπειρίες που δεν φωτίζεται από μυστικές αποκαλύψεις που δεν «τιρώσκειται» από θεϊκό πόθο, που δεν κυριάρχειται από υπερβατικότητα, που δεν αισθάνεται τα σημεία της παρουσίας του Θεού, που δεν διαπιστώνει τα αποτυπώματα των ενεργειών Του, δεν έχει το σφράγισμα του Θεού επάνω του. Γι αυτόν ο Θεός είναι πιθανότητα, αφηρημένη οντότητα, ανωτέρα δύναμις το φιλοσοφικό άγνωστο, συναισθηματικό μοντέλο, το συμπλήρωμα κάποιου ψυχολογικού κενού.

Z. Επιλογικά

Τα μεγαλύτερα αγιογραφικά πρότυπα αυθεντικού βιώματος για κάθε χριστιανό κάθε εποχής είναι οι πρωτόπλαστοι, ο παράδεισος της παιδικής ψυχής και οι μαθητές του Κυρίου. Θα μπορούσαμε λοιπόν να πούμε ότι στην πραγματικότητα αυθεντικός γίνεται αυτός που επανακτά τα γνωρίσματα των πρωτοπλάστων, τα ιδιώματα των μικρών παιδιών και τα χαρακτηριστικά των μαθητών του Χριστού. «Εάν μη στραφείτε και γένησθε ως τα παιδιά, ου μή εισέλθητε εις την βασιλείαν

των ουρανών». Η διατύπωση αυτή και μόνο δείχνει ότι η επιστροφή σε αυτές τις καταστάσεις είναι ορός πνευματικής ζωής και προϋπόθεση σωτηρίας. Αυθεντικός είναι ο γυμνός, αυτός που μένει ακάλυπτος, απροστάτευτος, δίχως άμυνες και ασπίδες, όπως οι πρωτόπλαστοι πριν από την πτώση• είναι ο αθώος, αυτός που μπορεί να εμπιστευτεί, όπως τα μικρά παιδιά είναι ο αμόλυντος από την ψιλή γνώσκει απλοϊκός, πως οι Απόστολοι. Όσο πιο πολύ κατανοείς ταπεινά την αγνωσία σου -το τι δεν γνωρίζεις και τι αδυνατείς να μάθεις- τόσο πιο κοντά βρίσκεσαι στην αίσθηση του μυστηρίου και στην αποκάλυψη της αληθινής γνώσης. Διότι η γνώση είναι ταπείνωση και χάρις, όχι κατανόηση και ικανότητα. Έτσι, ο αυθεντικός άνθρωπος είναι αυτός που δεν βλέπει μόνο παντού το χέρι του Θεού, αλλά αισθάνεται πάντοτε το άγγιγμα Του. Πλαστουργείτε από τον Θεό, όπως οι πρωτόπλαστοι στον παράδεισο• αναπλάθεται, αναμορφώνεται, αισθάνεται τη δημιουργική χάρι Του. Παράλληλα, δέχεται και τη στοργική παρουσία Του, τον εναγκαλισμό Του, όπως τα μικρά παιδάκια, βιώνει τη ζεστασιά της αγάπης Του. Τέλος, του προσφέρεται ο Θεός προς ψηλάφηση, όπως στους Αποστόλους Τον ερευνά και διαρκώς του επιβεβαιώνεται. Η ανάπλαση οδηγεί στην «αναμόρφωση του αρχαίου κάλλους», στο να ζει κανείς το θεϊκό λόγο ως οικεία κατάσταση• ο εναγκαλισμός χαρίζει το δώρο της θεολογίας, ή δε ψηλάφηση προσφέρει τη βεβαίωση της πίστεως και την προσωπική εμπειρία

«'Ω του παραδόξου θαύματος! Ιωάννης στηθεί του Λόγου ανέπεσε, Θωμάς δε την πλευράν προσφηλαφήσαι κατηξιώθη• άλλ' ο μεν εκείθεν φρικτώς θεολογίας βυθόν ανέλκει την οικονομίαν ο δε ηξιώται μυσταγωγησαι ημάς• παρίστησι γαρ τὰς αποδείξεις τρανώς της εγέρσεως αυτού, εκβοών 'Ο Κύριος μου και ο Θεός μου, δόξα σοι».

Αυθεντικός είναι αυτός στον οποίο μπορεί να αποκαλύπτεται ο Θεός.

Ίσως τα όσα ακούσθηκαν να δημιούργησαν ένα αίσθημα υπερβολής. Ίσως πάλι να άφησαν έναν απόηχο απογοήτευσης. Είμαστε τόσο ξένοι, τόσο μακρινοί από αυτά! Είμαστε όμως και τόσο κοντινοί, τόσο συγγενείς. Η ανθρώπινη φύση όλα αυτά τα έχει μέσα της. Άπλα ή Εκκλησία μας καλεί να γνωρίσουμε το είναι μας, να συναντήσουμε την αρχή μας ως ανθρώπων, ως προσώπων, ως χριστιανών να ξαναγίνουμε ακατέργαστοι σαν τους πρωτοπλάστους, αθώοι σαν τα μικρά παιδιά και αυθόρμητοι σαν τους μαθητές. Σκοπός εξάλλου αυτής της ομιλίας δεν ήταν να παρουσιάσει μια κατάσταση προς μίμηση -ένα αυθεντικό βίωμα— άλλα να προσφέρει ένα κριτήριο προς σύγκριση και έναν όρο προς ταπείνωση -ένα αυθεντικό φρόνημα.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ